

D-PRESS SERVICES
nashriyoti

www.d-pressa.com

Respublika konferensiya

Barqaror rivojlanishda ilm-fan va
innovatsion yondashuvlarning roli

2026
A P R E L

“Barqaror rivojlanishda ilm-fan va innovatsion yondashuvlarning roli” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami. - J.: “D-PRESS SERVICES nashriyoti”, 2026.

Mazkur respublika ilmiy-amaliy konferensiya “Barqaror rivojlanishda ilm-fan va innovatsion yondashuvlarning roli” mavzusiga bag‘ishlangan bo‘lib, unda zamonaviy jamiyat taraqqiyotining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblangan barqaror rivojlanish konsepsiyasini ta‘minlashda ilm-fan, innovatsiya va ilg‘or texnologiyalarning ahamiyati keng yoritiladi. Konferensiya doirasida iqtisodiyot, ta‘lim, ekologiya, axborot texnologiyalari, ijtimoiy soha va boshqa yo‘nalishlarda olib borilayotgan ilmiy tadqiqotlar natijalari, ilg‘or tajribalar hamda innovatsion yondashuvlar muhokama qilinadi.

Globalashuv sharoitida davlatimizni yanada barqaror va jadal sur‘atlar bilan rivojlantirish bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlar samarasini yaxshilash sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlariga alohida e‘tibor qaratilgan. Zero iqtisodiyotning, ijtimoiy sohalarini qamrab olgan modernizatsiya jarayonlari, hayotning barcha sohalarini liberallashtirishni talab qilmoqda.

Ushbu ilmiy ma‘ruza tezislarini to‘plamida mamlakatimiz va xorijlik turli yo‘nalishlarda faoliyat olib borayotgan mutaxassislar, olimlar, professor-o‘qituvchilar, ilmiy tadqiqot institutlari va markazlarining ilmiy xodimlari, tadqiqotchilari, magistr va talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlari natijalari mujassamlashgan.

Tadbirning asosiy maqsadi – ilmiy ishlanmalar va amaliyot o‘rtasidagi integratsiyani kuchaytirish, innovatsion faoliyatni rivojlantirish, barqaror iqtisodiy o‘rtni ta‘minlash hamda jamiyatning ijtimoiy va ekologik muammolariga samarali yechimlar ishlab chiqishga ko‘maklashishdan iborat. Shuningdek, konferensiya ilmiy hamkorlikni kengaytirish, yosh tadqiqotchilarni qo‘llab-quvvatlash va ilmiy salohiyatni oshirishga xizmat qiladi.

Konferensiya natijalari sifatida ilg‘or ilmiy g‘oyalar, taklif va tavsiyalar shakllantiriladi hamda ularni amaliyotga joriy etish mexanizmlarini ishlab chiqish ko‘zda tutiladi. Mazkur anjuman ilm-fan, ta‘lim va ishlab chiqarish integratsiyasini mustahkamlash orqali barqaror rivojlanishning muhim omillarini aniqlash va rivojlantirishga qaratilgan.

Mazkur to‘plamga kiritilgan ma‘ruza tezislarining mazmuni, undagi statistik ma‘lumotlar va me‘yoriy hujjatlarning to‘g‘riligi hamda tanqidiy fikr-mulohazalar, keltirilgan takliflarga mualliflarning o‘zlari mas‘uldirlar.

RAQAMLI IQTISODIYOT: KELAJAK SARI TASHLANGAN KATTA QADAM

Abdiraxmonova Madina Xujamurot qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

madina811507@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada global miqyosda kechayotgan raqamli transformatsiya jarayonlari va ularning jahon iqtisodiyotidagi o'rni tahlil qilinadi. Muallif raqamli iqtisodiyotning asosiy elementlari bo'lgan sun'iy intellekt, Big Data va narsalar interneti (IoT) kabi texnologiyalarning afzalliklarini yoritib bergan. Shuningdek, maqolada O'zbekistonning raqamli iqtisodiyotga o'tish strategiyasi, IT-Park faoliyati va AKT eksporti bo'yicha erishilgan so'nggi ko'rsatkichlar hamda "Raqamli O'zbekiston – 2030" dasturining ahamiyati statistik ma'lumotlar asosida ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: raqamli iqtisodiyot, AKT, IT-Park, sun'iy intellekt, eksport, Raqamli O'zbekiston – 2030, infratuzilma.

Аннотация: В данной статье анализируются процессы цифровой трансформации в глобальном масштабе и их роль в мировой экономике. Автор раскрывает преимущества таких ключевых элементов цифровой экономики, как искусственный интеллект, Big Data и интернет вещей (IoT). Также в статье на основе статистических данных представлены стратегия перехода Узбекистана к цифровой экономике, деятельность IT-парка, последние показатели экспорта ИКТ и значимость программы «Цифровой Узбекистан – 2030».

Ключевые слова: цифровая экономика, ИКТ, IT-парк, искусственный интеллект, экспорт, Цифровой Узбекистан – 2030, инфраструктура.

Hozirgi vaqtda butun dunyo xo'jaligi ulkan yangilanishlar ostonasida turibdi. Innovatsion texnologiyalarning hayotimizga shiddat bilan kirib kelishi natijasida savdo-sotiq, mahsulot tayyorlash va servis ko'rsatish turlari butunlay yangicha ko'rinishga ega bo'ldi. Aynan mana shu jarayonlar sababli "raqamli iqtisodiyot" atamasi bugungi kunda dunyo hamjamiyati diqqat markazidagi eng asosiy mavzuga aylandi.

Yangi asr boshidan e'tiboran barcha sohalar raqamli ko'rinishga o'ta boshladi. Zamonaviy aloqa vositalari va kompyuter texnologiyalari barcha tarmoqlarda ishlash uslubini o'zgartirib yubordi. Hozirgi kunda ushbu sohani taraqqiy ettirish faqat boy davlatlar emas, balki biz kabi rivojlanish yo'lidan borayotgan mamlakatlar uchun ham eng muhim vazifalardan biri bo'lib qolmoqda.

Raqamli iqtisodiyot — bu zamonaviy texnologiyalar va internet imkoniyatlaridan foydalangan holda yuritiladigan xo'jalik tizimidir. Uni shunchaki kompyuterlar yig'indisi deb bo'lmaydi; u o'zida "aqlli" platformalar, sun'iy ong (AI), ulkan hajmli ma'lumotlar oqimi (Big Data) hamda qurilmalarning o'zaro bog'liqligi (IoT) kabi murakkab elementlarni birlashtiradi. Ushbu tizimning o'ziga xosligi

shundaki, u biz o'rgangan eski usullardan tubdan farq qiladi. Agar ilgari hujjatlar va xizmatlar qo'lma-qo'l yoki qog'ozda bajarilgan bo'lsa, raqamli modelda hamma narsa onlayn va juda tez amalga oshadi. Bu yerda asosiy ustunlik — vaqtni tejash va barcha jarayonlarni o'sha vaqtning o'zida (onlayn) nazorat qilish imkoniyatining borligidir.

Raqamli iqtisodiyotning poydevori — bu ulkan ma'lumotlarni ko'z ochib yumguncha qayta ishlash qobiliyatidir. Hozirgi kunda har bir soniya muhim ahamiyatga ega: xoh u buyurtmalarni rasmiylashtirish bo'lsin, xoh kerakli axborotni qabul qilish — hamma narsa tezlashgan. Bunday shiddat bozorlardagi tovar aylanishini jonlantiribgina qolmay, balki iqtisodiy turg'unlik va kutilmagan pasayish xavfini sezilarli darajada kamaytiradi. Hozir butun dunyoda raqamlashtirish jarayonlari to'xtatib bo'lmaz darajaga yetdi. Ekspertlarning taxminlariga ko'ra, ushbu o'zgarishlarga moslasha olganlar yaqin kelajakda eng katta moliyaviy muvaffaqiyatlarga erishadilar. Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalar ishsizlikni kamaytirishda yangi yo'llarni ochadi hamda ishlab chiqarish jarayonidagi ortiqcha chiqim va xarajatlarni qisqartirish imkonini beradi.

Yurtimiz iqtisodiyotini raqamlashtirish jarayoni so'nggi yillarda yangi bosqichga ko'tarildi. Xususan, 2025-yil yakunlariga ko'ra, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) sohasining mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotidagi (YaIM) ulushi 2,5% dan oshdi. Bu raqamlar ortida katta mehnat yotibdi: masalan, 2026-yil boshiga kelib, respublikamizda AKT yo'nalishida xizmat ko'rsatuvchi korxonalar soni 12 mingdan oshib ketdi. Bu borada, ayniqsa, IT-Park faoliyatini alohida ta'kidlash lozim. Bugungi kunda ushbu texnopark o'zida 3500 dan ziyod mahalliy va xorijiy kompaniyalarni birlashtirgan. Eng hayratlanarlisi, AKT eksporti hajmi keskin o'sdi — agar 2023-yilda bu ko'rsatkich 344 million dollar bo'lgan bo'lsa, 2025-yil sarhisobiga ko'ra, eksport hajmi 600 million dollarlik dovondan o'tdi. Biroq, shunga qaramay, global bozorda hali ham raqobatbardoshligimizni oshirishimiz kerak bo'lgan jihatlar talaygina.

Hukumatimiz tomonidan qabul qilingan “Raqamli O'zbekiston — 2030” strategiyasi doirasida raqamli infratuzilmani yaxshilashga 3 milliard dollarga yaqin mablag' yo'naltirildi. Buning natijasida elektron davlat xizmatlari ko'rsatish bo'yicha O'zbekiston dunyo reytingida yuqori 50 talikka yaqinlashdi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli iqtisodiyot — bu shunchaki vaqtinchalik trend emas, balki global taraqqiyotning muqarrar yo'lidir. O'zbekiston misolida ko'rib chiqilgan raqamlar va amalga oshirilayotgan islohotlar shuni ko'rsatadiki, mamlakatimiz ushbu poygada munosib o'rin egallashga intilmoqda. To'g'ri, infratuzilmani yanada yaxshilash va raqamli savodxonlikni oshirish kabi hal qilinishi kerak bo'lgan masalalar hali mavjud. Biroq, texnologik yangilanishlar va IT-eksportning o'sishi yaqin kelajakda milliy iqtisodiyotimizning barqaror va raqobatbardosh bo'lishiga xizmat qilishi shubhasiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida. (PF-6079-son, 05.10.2020 y.)
2. Saitov, S. A. (2022). Raqamli iqtisodiyotning bugungi kundagi o'rni. *Science and Education*, 3(1), 1081-1087.
3. Gulyamov, S. S., & Saitov, S. A. (2020). Raqamli iqtisodiyot: rivojlanish omillari va texnologik trendlar. *O'zbekistonda raqamli transformatsiya: muammo va yechimlar* (konferensiya to'plami).
4. AYUPOV R.H. Raqamli iqtisodiyot va asosiy tushunchalar. O'quv qo'llanma. T.: 2020 y
5. THROUGH THE DEVELOPMENT OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 335-339.
6. Saitov S. et al. ZAMONAVIY FILOLOGIYA FANLARIDAGI DOLZARB MASALALAR //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 419-422.
7. Eshboyeva M., Eshboyev T., Saitov S. GREEN ECONOMY AS THE FOUNDATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT: GLOBAL PERSPECTIVES AND NATIONAL STRATEGIES //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 235-238.
8. Saitov S. et al. O 'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARIDA INVESTITSION FAOLIYATNI RAG 'BATLANTIRISH YO 'NALISHLARI //Новости образования: исследование в XXI веке. – 2025. – T. 3. – №. 33. – C. 728-730.
9. Saitov S. et al. SANOAT KORXONALARIDA INVESTITSION FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI //Новости образования: исследование в XXI веке. – 2025. – T. 3. – №. 33. – C. 731-733.
10. Eshboyeva M., Eshboyev T., Saitov S. GREEN ACCOUNTING IN UZBEKISTAN: SUSTAINABILITY AND INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS //Scientific journals" D-PRESS SERVICES". – 2025. – T. 1. – №. 7. – C. 88-91.
11. Saitov S., Nuraliyeva S. BOZOR IQTISODIYOTIDA PSIXOLOGIK BOSHQARUV SHAKLLARI //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 447-452.
12. Axrorov E., Saitov S. O'ZBEKISTONDA ISHSIZLIK DARAJASINI KAMAYTIRISH VA YANGI ISH O 'RINLARINI YARATISH //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 136-140.
13. Nasrullayeva S., Saitov S. RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASRIDA SUN'IY INTELLEKTNING JAMIYAT RIVOJI, INSON FAOLIYATI VA IJTIMOY-IQTISODIY JARAYONLARDAGI O 'RNI //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 105-108.
14. Saitov S. Barqaror Iqtisodiyotni Ta'minlashda Soliq Siyosatining Samaradorligi //Green Economy and Development. – T. 3. – №. 12. – C. 668436.